

Lieta C-410/21**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2021. gada 5. jūlijs

Iesniedzējtiesa:*Hof van Cassatie* (Beļģija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2021. gada 29. jūnijs

Kasācijas sūdzības iesniedzēji:

FU

*DRV Intertrans BV***Atbildētājs kasācijas tiesvedībā:***Openbaar Ministerie***Pamatlietas priekšmets**

Pamatlieta ir par kasācijas sūdzību, ko FU un *DRV Intertrans BV* iesniedza iesniedzējtiesā par *Hof van beroep te Antwerpen (correctionele kamer)* (Antverpenes apelācijas tiesas Krimināllietu palāta, Beļģija) 2021. gada 11. februāra spriedumu, kurā tie tika atzīti par vainīgiem tostarp krāpšanā un tiem tika piespriests kriminālsods.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam iesniedzējtiesa būtībā jautā Eiropas Savienības Tiesai (turpmāk tekstā – “Tiesa”), kādas tiesiskās sekas rada A1 sertifikāts, ko izsniedzēja dalībvalsts uz laiku ir atsaukusi līdz kriminālprocesa pabeigšanai nodarbinātības dalībvalstī, un vai autopārvadājumu atļaujas saņemšana kādā dalībvalstī pierāda, ka attiecīgais uzņēmums faktiski un stabili veic uzņēmējdarbību šajā dalībvalstī saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 13. pantu, kurš ļauj noteikt piemērojamo sociālā nodrošinājuma sistēmu.

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, 5. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tad,

- ja dalībvalsts, kas ir izsniegusi A1 sertifikātus, iestādes pēc nodarbinātības dalībvalsts iestāžu lūguma ar atpakaļejošu spēku atsaukt šos sertifikātus tikai uz laiku atsauc šos sertifikātus, paziņojot, ka tie vairs nav saistoši, kā rezultātā var turpināt kriminālprocesu nodarbinātības dalībvalstī, un ka dalībvalsts, kas izsniegusi A1 sertifikātus, galīgu lēmumu pieņems tikai pēc šā kriminālprocesa galīgas pabeigšanas, vairs nav spēkā ar A1 sertifikātiem pamatotais pieņēmums, ka attiecīgie darba ņēmēji pienācīgi ir pievienojušies šīs izsniedzējas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai un šie A1 sertifikāti vairs nav saistoši nodarbinātības dalībvalsts iestādēm,
- ja uz šo jautājumu tiek sniegta noliedzoša atbilde, nodarbinātības dalībvalsts iestādes, ņemot vērā Tiesas judikatūru, drīkst neņemt vērā attiecīgos A1 sertifikātus krāpšanas dēļ?

2) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkts, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1071/2009 (2009. gada 21. oktobris), ar ko nosaka kopīgus noteikumus par autopārvadātāja profesionālās darbības veikšanas nosacījumiem un atceļ Padomes Direktīvu 96/26/EK, 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 11. panta 1. punkts, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1072/2009 (2009. gada 21. oktobris) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz piekļuvi starptautisko kravas autopārvadājumu tirgum 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka no tā, ka uzņēmums kādā Eiropas Savienības dalībvalstī saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1071/2009 un Regulu (EK) Nr. 1072/2009 saņem autopārvadājumu atļauju un līdz ar to tam faktiski un stabili ir jāveic uzņēmējdarbība šajā dalībvalstī, neizbēgami izriet neapstrīdams pierādījums tam, ka – lai noteiktu piemērojamo sociālā nodrošinājuma sistēmu – šā uzņēmuma juridiskā adrese Regulas (EK) Nr. 883/2004 13. panta 1. punkta izpratnē atrodas šajā dalībvalstī un ka nodarbinātības dalībvalsts iestādēm šis konstatējums ir saistošs?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp.), tās 13. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par

sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2009, L 284, 1. lpp.), tās 5. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1071/2009 (2009. gada 21. oktobris), ar ko nosaka kopīgus noteikumus par autopārvadātāja profesionālās darbības veikšanas nosacījumiem un atceļ Padomes Direktīvu 96/26/EK (OV 2009, L 300, 51. lpp.), tās 3. un 11. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1072/2009 (2009. gada 21. oktobris) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz piekļuvi starptautisko kravas autopārvadājumu tirgum (OV 2009, L 300, 72. lpp.), tās 4. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Strafwetboek [Kriminālkodeksa] 66. pants

Sociaal Strafwetboek [Sociālā kriminālkodeksa] 235. pants

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 FU vada uzņēmēj sabiedrību *DRV Intertrans BV*, kuras juridiskā adrese atrodas Beļģijā un darbojas transporta nozarē. FU sieva vada sabiedrību *Immo-Des BV*, kuras juridiskā adrese atrodas Beļģijā un kuras rīcībā ir saimniecības ēka (tostarp autostāvvietu un apkopes iekārtas, kā arī degvielas uzpildes iekārtas). FU oficiāli dzīvo adresē Luksemburgā, kur atrodas arī transporta uzņēmuma *Mic Cargo sarl* juridiskā adrese. Turklāt FU un viņa sieva Slovērijā ir izveidojuši uzņēmēj sabiedrību *Md Intercargo sro*, kas arī darbojas transporta nozarē.
- 2 Tomēr izmeklēšanā atklājās, ka gan Luksemburgas, gan Slovērijas sabiedrība faktiski tiek pārvaldītas no Beļģijas un lielākā daļa transporta darbību tiek veiktas Beļģijā. *Belgische Sociale Inspectie* (Beļģijas Sociālā inspekcija, turpmāk tekstā – “*Sociale Inspectie*”) norāda, ka Slovērijas sabiedrība tika izveidota, lai kā *DRV Intertrans BV* un Luksemburgas sabiedrības *Mic Cargo sarl* apakšuzņēmums izmantotu lētu darbaspēku ar darba ņēmēju norīkošanas palīdzību. Tomēr *Sociale Inspectie* uzskata, ka šī darbība attiecas vienīgi uz Beļģijas tirgu, neveicot nekādu nozīmīgu darbību Slovērijā, kas ir oficiālās juridiskās adreses valsts.
- 3 Šajā kontekstā tostarp saistībā ar krāpšanu FU un *DRV Intertrans BV* tika uzaicināti ierasties *Correctionele rechtbank West- Vlaanderen, afdeling Brugge* (Rietumflandrijas pirmās instances krimināltiesa, Briges nodaļa, Beļģija). Proti, lai nemaksātu sociālās apdrošināšanas iemaksas *Rijksdienst voor Sociale Zekerheid* (Valsts Sociālā nodrošinājuma dienests, Beļģija), tie esot nepatiesi norādījuši, ka attiecīgos darba ņēmējus Slovērijas sabiedrība ir norīkojusi darbā uz Beļģiju, taču šīs sabiedrības faktiskā juridiskā adrese neatrodas Slovērijā vai tā katrā ziņā neveic Slovērijā būtisku darbību (*Strafwetboek* 66. pants un *Sociaal Strafwetboek* 235. pants).

- 4 Šajā kriminālprocesā Beļģijas iestādes lūdza Slovākijas iestādēm ar atpakaļejošu spēku atcelt A1 norīkojuma sertifikātus, ko tās bija izsniegušas. Pēc tam Slovākijas iestādes uz laiku atsauca visus sertifikātus un paziņoja, ka tie vairs nav saistoši, kā rezultātā var turpināt kriminālprocesu Beļģijā, un ka tikai pēc šā procesa pabeigšanas tās galīgi lems par attiecīgajiem darba ņēmējiem piemērojamiem tiesību aktiem.
- 5 Ar 2021. gada 11. februāra spriedumu *Hof van Beroep van Antwerpen (correctionele kamer)* atzina FU un *DRV Intertrans BV* (u.c.) par vainīgiem krāpšanā un piemēroja tiem sodu tostarp ar šādu pamatojumu:
- Slovākijas iestādes uz laiku esot atsaukušas izsniegtos A1 norīkojuma sertifikātus, un tie neesot saistoši. Šo sertifikātu atcelšana nozīmējot, ka tiem nav nekāda pierādījuma spēka attiecībā uz piemērojamo sociālā nodrošinājuma sistēmu.
 - Neatsaukta Kopienas pārvadājumu atļauja nekādi neietekmējot piemērojamo sociālā nodrošinājuma sistēmu un nenovedot pie tā, ka *Hof* p jāpieņem, ka *Md Intercargo sro* sociālā nodrošinājuma ietvaros faktiski un stabili veic uzņēmējdarbību Slovākijā.
- 6 FU un *DRV Intertrans BV* par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā.

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

Pirmais jautājums

- 7 FU un *DRV Intertrans BV* apgalvo, ka ar šo spriedumu ir pārkāptas Regulas Nr. 987/2009 5. panta prasības, jo tajā kļūdaini ir uzskatīts, ka attiecīgo darba ņēmēju A1 sertifikāti ir atsaukti un šādā formā tiem vairs nav pierādījuma spēka. Proti, šajā tiesību normā izsniedzējai dalībvalstij, šajā gadījumā – Slovākijai, neesot atļauts uz laiku atsaukt vai atcelt A1 sertifikātu līdz tiesvedības pabeigšanai citā dalībvalstī. Saskaņā ar šo tiesību normu izsniedzēja dalībvalsts varot vienīgi saglabāt vai atsaukt A1 sertifikātu, vai pasludināt to par spēkā neesošu.

Otrais jautājums

- 8 FU un *DRV Intertrans BV* skatījumā minētajā spriedumā kļūdaini ir apgalvots, ka atļaujas saņemšana kādā dalībvalstī saskaņā ar Regulu Nr. 1071/2009 un Regulu Nr. 1072/2009 nepierāda, ka uzņēmums faktiski un stabili veic uzņēmējdarbību šajā dalībvalstī. Spriedumā arī neesot ievērots šā pierādījuma neapstrīdamais raksturs, jo tikai izsniedzējai dalībvalstij esot tiesības sodīt par iespējamiem pārkāpumiem un atsaukt atļauju. Turklāt spriedumā kļūdaini neesot atzīta saikne starp šo pierādījumu un Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punktā minēto juridiskās adreses jēdzienu, it īpaši novērtējot darba devēja juridisko adresi.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

Pirmais jautājums

- 9 Regulas Nr. 987/2009 5. pantā ir regulēts citas dalībvalsts izsniegta dokumenta un apstiprinoša pierādījuma juridiskais spēks. Saskaņā ar šo tiesību normu šāds dokuments ir saistošs nodarbinātības dalībvalstij tik ilgi, kamēr izsniedzēja dalībvalsts to nav atsaukusi vai pasludinājusi par spēkā neesošu. Ja rodas šaubas par dokumenta derīgumu vai pareizību, nodarbinātības dalībvalsts vēršas pie izsniedzējas dalībvalsts un lūdz tai nepieciešamo skaidrojumu vai vajadzības gadījumā šā dokumenta atsaukumu. Noteiktos apstākļos izsniedzēja dalībvalsts pārbauda izsniegšanas pamatojumu un vajadzības gadījumā atsauc dokumentu.
- 10 No Tiesas judikatūras tostarp izriet, ka A1 sertifikāts pamato pieņēmumu par pienācīgu pievienošanos izsniedzējas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai (spriedums, 2006. gada 26. janvāris, *Herbosch Kiere nv*, C-2/05, EU:C:2006:69). Šis sertifikāts principā ir saistošs nodarbinātības dalībvalsts tiesai, turklāt tai nav kompetences pārbaudīt sertifikāta derīgumu (spriedumi, 2000. gada 10. februāris, *Fitwilliam Executive Search Ltd*, C-202/97, EU:C:2000:75, 2017. gada 27. aprīlis, *A-Rosa Flussschiff GmbH*, C-620/15, EU:C:2017:309, un 2018. gada 6. februāris, *Altun*, C-359/16, EU:C:2018:63).
- 11 Tāpēc rodas jautājums arī par to, vai šis pieņēmums par pienācīgu pievienošanos un šāda sertifikāta saistošo raksturu vairs nav spēkā, ja pēc atsaukšanas lūguma izsniedzēja dalībvalsts uz laiku atsauc attiecīgos A1 sertifikātus, kā tas ir šajā lietā, paziņojot, ka tie vairs nav saistoši, kā rezultātā kriminālprocess nodarbinātības dalībvalstī var turpināties, un ka galīgais nolēmums tiks pieņemts tikai pēc šā kriminālprocesa galīgas pabeigšanas. Ja atbilde ir noliedzīga, rodas jautājums, vai, ievērojot Tiesas judikatūru, nodarbinātības dalībvalsts var neņemt vērā attiecīgos sertifikātus krāpšanas dēļ.
- 12 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, lai pieņemtu nolēmumu, ir nepieciešama iepriekš minētās Savienības tiesību normas interpretācija.

Otrais jautājums

- 13 Saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktu uz darba ņēmēju, kuru nodarbina uzņēmums vai darba devējs, kurš strādā vairākās dalībvalstīs un kurš neveic būtisku savas darbības daļu dzīvesvietas dalībvalstī, attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir uzņēmuma vai darba devēja juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta. Saskaņā ar Regulas Nr. 1071/2009 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 11. panta 1. punktu transporta uzņēmumam faktiski un stabili ir jāveic uzņēmējdarbība kādā dalībvalstī, lai tas varētu saņemt atļauju veikt autopārvadātāja profesionālo darbību. Saskaņā ar Regulas Nr. 1072/2009 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu dalībvalsts piešķir Kopienas atļauju pārvadātājam, kas veic kravu pārvadājumus ar autotransportu, ja šajā dalībvalstī tas veic uzņēmējdarbību saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem un pašas dalībvalsts tiesību aktiem.

- 14 Tāpēc rodas jautājums arī par to, vai no tā, ka uzņēmums dalībvalstī saņem atļauju saskaņā ar Regulu Nr. 1071/2009 un Regulu Nr. 1072/2009 un līdz ar to tam faktiski un stabili ir jāveic uzņēmējdarbība šajā dalībvalstī, neapstrīdami izriet, ka arī sociālā nodrošinājuma jomā tiek uzskatīts, ka saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 13. pantu, kurš ļauj noteikt piemērojamo sociālā nodrošinājuma sistēmu, attiecīgā uzņēmuma juridiskā adrese atrodas šajā dalībvalstī, un vai šis konstatējums ir saistošs nodarbinātības dalībvalstij.
- 15 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, lai pieņemtu nolēmumu, ir nepieciešama minēto Savienības tiesību normu interpretācija.

DARBBA VERSIJA